

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z PLASTYKI

DLA KLAS IV–VII

Szkoła Podstawowa nr 164 im. bł. Franciszki Siedliskiej w Krakowie

Nauczyciel: Iwona Zaborowska-Śmiałek

I. POSTANOWIENIA OGÓLNE

1. Niniejszy dokument określa wymagania edukacyjne z plastyki dla uczniów klas IV–VII Szkoły Podstawowej nr 164 im. bł. Franciszki Siedliskiej w Krakowie.
2. Wymagania edukacyjne zostały opracowane z uwzględnieniem:
 - podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej w zakresie plastyki,
 - realizowanego programu nauczania plastyki,
 - Statutu Szkoły Podstawowej nr 164 im. bł. Franciszki Siedliskiej w Krakowie,
 - specyfiki edukacji plastycznej, w której istotne znaczenie mają zarówno wiedza i umiejętności, jak i samodzielność, zaangażowanie oraz wysiłek ucznia.
3. Celem oceniania z plastyki jest:
 - rozpoznawanie poziomu osiągnięć ucznia i jego postępów,
 - motywowanie ucznia do podejmowania aktywności twórczej,
 - rozwijanie indywidualnych zainteresowań i uzdolnień,
 - kształtowanie umiejętności świadomego posługiwania się językiem plastyki,
 - rozwijanie umiejętności odbioru, opisu i interpretacji dzieł sztuki,
 - wspieranie samodzielności, kreatywności i odpowiedzialności za wykonywaną pracę.
4. Ocenianie z plastyki ma przede wszystkim charakter **wspierający rozwój ucznia**. Ocena nie jest oceną talentu plastycznego ani poziomu wrodzonych uzdolnień artystycznych.
5. Przy ustalaniu oceny z plastyki szczególne znaczenie ma **wysiłek ucznia wkładany w wywiązywanie się z obowiązków wynikających ze specyfiki zajęć**, jego zaangażowanie, systematyczność, postępy oraz podejmowanie samodzielnych prób twórczych.
6. Wymagania edukacyjne dostosowuje się do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych ucznia zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz rozpoznanymi potrzebami ucznia.

II. OBSZARY PODLEGAJĄCE OCENIANIU

Ocenianie z plastyki obejmuje w szczególności następujące obszary:

1. Wiedza i język plastyki

Uczeń:

- zna i rozumie podstawowe pojęcia związane ze sztuką i plastyką;

- rozpoznaje podstawowe dziedziny i dyscypliny artystyczne;
- zna wybrane terminy dotyczące kompozycji, koloru, przestrzeni, światła, faktury, linii i plamy;
- rozpoznaje wybrane gatunki i rodzaje dzieł sztuki;
- zna wybranych artystów, dzieła, style i kierunki artystyczne odpowiednie do etapu edukacyjnego;
- posługuje się terminologią plastyczną adekwatnie do wieku i poziomu nauczania.

2. Umiejętności praktyczne

Uczeń:

- posługuje się podstawowymi środkami wyrazu plastycznego;
- stosuje poznane zasady kompozycji;
- wykorzystuje właściwości barw;
- posługuje się różnorodnymi technikami plastycznymi;
- podejmuje działania rysunkowe, malarskie, graficzne, rzeźbiarskie i przestrzenne;
- potrafi wykorzystać fotografię, nowe media i technologie cyfrowe w działaniach artystycznych, jeśli są one elementem realizowanego zadania;
- dobiera technikę i środki wyrazu odpowiednio do zamierzonego efektu.

3. Twórczość, kreatywność i samodzielność

Uczeń:

- podejmuje własne próby twórcze;
- poszukuje indywidualnych rozwiązań;
- potrafi rozwijać własny pomysł;
- eksperymentuje z materiałem i techniką;
- wykorzystuje wiedzę zdobytą na lekcjach w nowych sytuacjach;
- potrafi modyfikować i doskonalić własną pracę;
- w miarę możliwości uzasadnia dokonane wybory artystyczne.

4. Odbiór i analiza dzieł sztuki

Uczeń:

- rozpoznaje podstawowe elementy języka plastyki w dziełach sztuki;
- opisuje wybrane dzieło;
- wskazuje zastosowane środki wyrazu;
- rozpoznaje tematykę, charakter i funkcję dzieła;
- formułuje własne spostrzeżenia i opinie;
- na wyższym poziomie edukacyjnym podejmuje próbę interpretacji dzieła i odniesienia go do kontekstu kulturowego.

5. Aktywność, zaangażowanie i organizacja pracy

Uczeń:

- aktywnie uczestniczy w lekcji;
- podejmuje powierzone zadania;
- pracuje zgodnie z instrukcją;
- wykorzystuje czas przeznaczony na wykonanie zadania;
- dba o materiały, narzędzia i stanowisko pracy;
- jest systematyczny;
- doprowadza rozpoczętą pracę do możliwie najlepszego zakończenia;
- podejmuje wysiłek adekwatny do swoich możliwości.

III. PROGRESJA WYMAGAŃ W KLASACH IV–VII

Wymagania są dostosowywane do wieku uczniów i stopniowo zwiększają poziom samodzielności, świadomości artystycznej oraz umiejętności analizy.

Obszar	Klasa IV	Klasa V	Klasa VI	Klasa VII
Język plastyki	Rozpoznaje i stosuje podstawowe pojęcia plastyczne.	Posługuje się pojęciami w opisie własnej pracy i dzieła.	Sprawnie wykorzystuje terminologię do opisu i analizy.	Świadomie posługuje się językiem plastyki i wykorzystuje go do analizy oraz interpretacji.
Kompozycja	Rozpoznaje podstawowe rodzaje kompozycji i stosuje je w prostych zadaniach.	Świadomie wykorzystuje wybrane zasady kompozycji.	Potrafi dobrać rodzaj kompozycji do zamierzonego efektu.	Świadomie konstruuje kompozycję i potrafi uzasadnić zastosowane rozwiązania.
Kolor	Rozpoznaje barwy podstawowe, pochodne, ciepłe i zimne.	Stosuje poznane zależności i kontrasty barwne.	Świadomie wykorzystuje temperaturę, walor i kontrasty barwne.	Dobiera kolorystykę w sposób celowy i wykorzystuje ją do budowania nastroju oraz znaczenia pracy.

Techniki	Poznaje i stosuje podstawowe techniki plastyczne.	Sprawnie wykonuje zadania z wykorzystaniem różnych technik.	Samodzielnie dobiera technikę do zadania.	Eksperymentuje i świadomie łączy techniki dla uzyskania zamierzonego efektu.
Przestrzeń i forma	Tworzy proste formy płaskie i przestrzenne.	Stosuje podstawowe sposoby przedstawiania przestrzeni.	Świadomie wykorzystuje perspektywę, światło, cień i proporcje.	Sprawnie wykorzystuje środki budowania przestrzeni i formy oraz potrafi wyjaśnić ich działanie.
Analiza sztuki	Opisuje temat i podstawowe elementy dzieła.	Wskazuje zastosowane środki plastyczne.	Podjęmuje analizę formy, treści i funkcji dzieła.	Analizuje i interpretuje dzieło, odnosząc je do artysty, epoki, stylu lub kontekstu kulturowego.
Twórczość	Podjęmuje samodzielne próby twórcze.	Rozwija własny pomysł i dokonuje prostych modyfikacji.	Poszukuje indywidualnych rozwiązań.	Tworzy świadome, indywidualne rozwiązania i eksperymentuje z formą oraz techniką.
Kultura i dziedzictwo	Poznaje wybrane dzieła i artystów.	Rozpoznaje wybrane dzieła i style.	Dostrzega związki dzieła z epoką i kulturą.	Samodzielnie łączy dzieło, artystę, styl i kontekst kulturowy oraz dostrzega znaczenie dziedzictwa kulturowego.

IV. WYMAGANIA NA POSZCZEGÓLNE OCENY

OCENA CELUJĄCA – 6

Uczeń:

- w pełni opanował wiadomości i umiejętności określone wymaganiami dla danej klasy;

- bardzo sprawnie posługuje się językiem plastyki;
- samodzielnie i świadomie stosuje poznane środki wyrazu plastycznego;
- twórczo wykorzystuje poznane techniki i poszukuje własnych rozwiązań;
- potrafi świadomie dobierać środki plastyczne do zamierzonego efektu;
- wykazuje się dużą samodzielnością i inicjatywą;
- potrafi analizować i interpretować dzieła sztuki odpowiednio do poziomu edukacyjnego;
- chętnie podejmuje dodatkowe działania artystyczne;
- systematycznie pracuje i wykazuje bardzo duże zaangażowanie;
- rozwija swoje umiejętności i wykorzystuje zdobytą wiedzę w nowych sytuacjach.

Ocena celująca nie jest uzależniona od posiadania szczególnych uzdolnień plastycznych ani od udziału w konkursach.

OCENA BARDZO DOBRA – 5

Uczeń:

- bardzo dobrze opanował wiadomości i umiejętności przewidziane dla danej klasy;
 - poprawnie i sprawnie posługuje się terminologią plastyczną;
 - samodzielnie wykonuje zadania praktyczne;
 - właściwie dobiera techniki i środki wyrazu;
 - potrafi wykorzystać poznane zasady kompozycji i kolorystyki;
 - prawidłowo opisuje i analizuje dzieła sztuki;
 - podejmuje własne rozwiązania twórcze;
 - jest systematyczny i zaangażowany;
 - starannie wykonuje powierzone zadania i wykorzystuje czas pracy.
-

OCENA DOBRA – 4

Uczeń:

- dobrze opanował podstawowe wiadomości i umiejętności;
 - zna i stosuje większość poznanych pojęć;
 - poprawnie wykonuje zadania plastyczne;
 - potrafi zastosować poznane techniki i zasady kompozycji;
 - zazwyczaj pracuje samodzielnie;
 - potrafi opisać podstawowe cechy dzieła;
 - podejmuje własne próby twórcze;
 - na ogół jest aktywny i zaangażowany;
 - przy niewielkiej pomocy nauczyciela potrafi poprawić lub rozwinąć swoją pracę.
-

OCENA DOSTATECZNA – 3

Uczeń:

- opanował podstawowe wiadomości i umiejętności określone wymaganiami dla danej klasy;
 - rozpoznaje podstawowe pojęcia i środki wyrazu plastycznego;
 - wykonuje proste zadania plastyczne według instrukcji;
 - potrafi zastosować podstawowe techniki;
 - przy pomocy nauczyciela dokonuje prostego opisu dzieła;
 - podejmuje pracę, choć wymaga ona czasami dodatkowego wsparcia;
 - wykazuje podstawowe zaangażowanie i podejmuje próby doprowadzenia pracy do końca.
-

OCENA DOPUSZCZAJĄCA – 2

Uczeń:

- opanował minimum wiadomości i umiejętności niezbędnych do dalszego kształcenia;
 - rozpoznaje niektóre podstawowe pojęcia plastyczne;
 - z pomocą nauczyciela wykonuje proste zadania;
 - podejmuje próby posługiwania się poznanymi technikami;
 - ma trudności z samodzielnym zastosowaniem poznanych zasad;
 - wymaga częstego wsparcia i wskazówek;
 - podejmuje wysiłek umożliwiający wykonanie podstawowych zadań.
-

OCENA NIEDOSTATECZNA – 1

Uczeń:

- nie opanował wiadomości i umiejętności niezbędnych do dalszego kształcenia;
- mimo udzielanej pomocy i zachęty nie podejmuje wymaganych działań;
- nie wykonuje podstawowych zadań lub odmawia udziału w pracy;
- nie wykazuje postępów umożliwiających osiągnięcie minimalnych wymagań;
- nie wykorzystuje podejmowanych przez nauczyciela działań wspierających.

Ocena niedostateczna nie jest wystawiana wyłącznie za brak materiałów plastycznych, pojedyncze nieukończenie pracy lub brak uzdolnień plastycznych.

V. FORMY SPRAWDZANIA OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW

Osiągnięcia ucznia mogą być sprawdzane poprzez:

1. **Prace praktyczne**, w szczególności:

- rysunek,
 - malarstwo,
 - grafikę,
 - rzeźbę i formy przestrzenne,
 - prace z zakresu sztuki użytkowej,
 - projekty,
 - działania z wykorzystaniem fotografii i nowych mediów,
 - zadania łączące różne techniki.
2. **Odpowiedzi ustne**, obejmujące:
- znajomość podstawowych pojęć,
 - rozpoznawanie środków wyrazu,
 - opis i analizę dzieł,
 - wiadomości dotyczące artystów, epok, stylów i kierunków.
3. **Prace pisemne**, w szczególności:
- kartkówki,
 - sprawdziany,
 - krótkie zadania dotyczące języka plastyki,
 - zadania związane z analizą dzieła.
4. **Aktywność podczas lekcji.**
5. **Projekty indywidualne i zespołowe.**
6. **Prezentacje i wypowiedzi dotyczące sztuki.**
7. **Dodatkowe działania artystyczne i kulturalne**, zgodnie z zasadami określonymi w niniejszym dokumencie.

VI. ZASADY OCENIANIA PRAC PLASTYCZNYCH

Przy ocenianiu pracy plastycznej nauczyciel bierze pod uwagę przede wszystkim:

1. zgodność pracy z tematem i poleceniem;
2. zastosowanie poznanych wiadomości i zasad plastycznych;
3. umiejętność wykorzystania właściwej techniki;
4. kompozycję i organizację przestrzeni;
5. dobór środków wyrazu;
6. samodzielność wykonania;
7. pomysłowość i indywidualne rozwiązania;
8. staranność adekwatną do charakteru zadania i możliwości ucznia;
9. zaangażowanie i wysiłek włożony w wykonanie pracy;
10. postęp ucznia w stosunku do jego wcześniejszych osiągnięć;
11. umiejętność wykorzystania wskazówek nauczyciela i doskonalenia pracy.

Szczególne zasady

1. W edukacji plastycznej **nie ocenia się talentu ani poziomu uzdolnień artystycznych ucznia.**
2. Ocena nie jest uzależniona wyłącznie od walorów estetycznych pracy.
3. Praca wykonana samodzielnie, z widocznym zaangażowaniem i świadomym wykorzystaniem poznanych środków plastycznych może otrzymać wysoką ocenę

również wtedy, gdy jej efekt nie odpowiada indywidualnym oczekiwaniom estetycznym nauczyciela.

4. W przypadku prac wymagających dłuższego czasu wykonania nauczyciel może uwzględnić zarówno etap pracy, jak i jej końcowy efekt.
5. W przypadku pracy wykonywanej podczas lekcji uczeń powinien wykorzystać czas przeznaczony na jej wykonanie.

VII. PRZYGOTOWANIE DO ZAJĘĆ – MATERIAŁY I „NP”

1. Uczeń jest zobowiązany do przynoszenia materiałów potrzebnych do realizacji zaplanowanych zadań plastycznych.
2. Wymagane materiały powinny być podawane uczniom z odpowiednim wyprzedzeniem.
3. Brak wymaganych materiałów plastycznych może zostać odnotowany w dzienniku elektronicznym symbolem „br”.
4. Jeżeli charakter zadania na to pozwala, uczeń może skorzystać z materiałów zastępczych wskazanych przez nauczyciela.
5. Jednorazowy brak materiałów nie oznacza automatycznie obniżenia oceny klasyfikacyjnej ani wystawienia oceny niedostatecznej.
6. Powtarzający się brak przygotowania do zajęć może skutkować wpisem uwagi zgodnie z zasadami obowiązującymi w szkole.
7. Uczeń ma prawo do zgłoszenia **jednego nieprzygotowania („np”) w okresie**, zgodnie z zasadami określonymi w Statucie Szkoły.
8. Nieprzygotowanie należy zgłosić nauczycielowi **na początku lekcji**.
9. Zasady dotyczące nieprzygotowania nie obejmują sytuacji określonych w Statucie Szkoły jako zapowiedziane formy sprawdzania osiągnięć.

VIII. PRACE NIEUKOŃCZONE I ZALEGŁE

1. Uczeń powinien dążyć do ukończenia rozpoczętej pracy plastycznej.
2. Jeżeli praca nie została ukończona podczas lekcji z przyczyn leżących po stronie ucznia, nauczyciel może wyznaczyć termin jej dokończenia.
3. W uzasadnionych przypadkach nauczyciel może umożliwić uczniowi uzupełnienie pracy w innym terminie lub w innej ustalonej formie.
4. Przy ocenie pracy zaległej nauczyciel bierze pod uwagę m.in.:
 - o stopień realizacji zadania,
 - o samodzielność,
 - o zastosowanie poznanych wiadomości i umiejętności,
 - o zaangażowanie,
 - o terminowość.
5. W przypadku nieobecności ucznia nauczyciel ustala indywidualnie sposób i termin uzupełnienia istotnych zaległości, uwzględniając przyczynę nieobecności oraz możliwości ucznia.

IX. DZIAŁANIA DODATKOWE

Uczeń może, po wcześniejszym uzgodnieniu z nauczycielem, podjąć dodatkowe działanie związane z plastyką i sztuką.

1. Wizyta w galerii lub muzeum sztuki

Uczeń może:

- odwiedzić galerię sztuki lub muzeum, którego ekspozycja związana jest ze sztuką;
- przygotować krótką wypowiedź ustną dotyczącą wizyty;
- przedstawić wybrane dzieła i omówić ich najważniejsze cechy;
- zaprezentować własne wrażenia i przemyślenia związane z wystawą;
- wykorzystać fotografie dokumentujące wizytę, w tym **fotografię ucznia na terenie wystawy jako potwierdzenie jej odbycia**.

2. Rozszerzona wypowiedź ustna

Uczeń może przygotować rozszerzoną wypowiedź ustną dotyczącą:

- wybranego artysty,
- kierunku lub stylu artystycznego,
- dzieła lub grupy dzieł,
- zagadnienia omawianego w czasie zajęć.

Wypowiedź powinna zawierać informacje wykraczające poza podstawowy zakres podręcznika lub materiałów wykorzystywanych podczas lekcji oraz być poparta odpowiednio dobranymi ilustracjami przedstawiającymi omawiane dzieła, artystów lub zagadnienia.

Zasady uwzględniania działań dodatkowych

1. Działanie dodatkowe powinno zostać uzgodnione z nauczycielem **przed jego wykonaniem**.
2. Przy ocenie działania dodatkowego nauczyciel bierze pod uwagę:
 - poziom merytoryczny,
 - samodzielność,
 - przygotowanie,
 - sposób prezentacji,
 - poprawność posługiwania się terminologią plastyczną,
 - osobiste zaangażowanie ucznia.
3. Samo wykonanie działania dodatkowego **nie oznacza automatycznego podwyższenia oceny**.
4. Działania dodatkowe mogą być uwzględniane przy ustalaniu oceny śródrocznej lub rocznej jako element dodatkowej aktywności ucznia.
5. W przypadku ubiegania się o wyższą niż przewidywana **roczną ocenę klasyfikacyjną** sposób wykorzystania działania dodatkowego określa nauczyciel zgodnie z procedurą zawartą w Statucie Szkoły.

X. WARUNKI I TRYB UZYSKANIA WYŻSZEJ NIŻ PRZEWIDYWANA ROCZNEJ OCENY KLASYFIKACYJNEJ

1. Uczeń może ubiegać się o uzyskanie wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej zgodnie z zasadami określonymi w Statucie Szkoły.
2. Uczeń zgłasza nauczycielowi chęć ubiegania się o wyższą ocenę oraz przedstawia uzasadnienie.
3. Nauczyciel określa możliwość oraz sposób sprawdzenia wiadomości i umiejętności ucznia, a rodzice zostają poinformowani o ustaleniach za pośrednictwem dziennika elektronicznego.
4. W przypadku spełnienia warunków określonych w Statucie Szkoły nauczyciel przeprowadza sprawdzenie wiadomości i umiejętności z materiału obejmującego odpowiedni okres nauki.
5. W przypadku plastyki sprawdzenie może obejmować odpowiednio:
 - część teoretyczną,
 - analizę dzieła sztuki,
 - zadanie praktyczne,
 - wypowiedź ustną,
 - lub połączenie kilku form.
6. Przy ustalaniu oceny nauczyciel uwzględnia również dotychczasowe osiągnięcia ucznia, jego systematyczność, zaangażowanie i postępy.
7. Jeżeli wynik sprawdzenia uzasadnia podwyższenie przewidywanej oceny, nauczyciel ustala wyższą roczną ocenę klasyfikacyjną zgodnie z zasadami określonymi w Statucie Szkoły.

XI. INFORMOWANIE UCZNIÓW I RODZICÓW

1. Na początku każdego roku szkolnego uczniowie są informowani o:
 - wymaganiach edukacyjnych niezbędnych do otrzymania poszczególnych ocen klasyfikacyjnych,
 - sposobach sprawdzania osiągnięć edukacyjnych,
 - warunkach i trybie uzyskania wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej.
2. Rodzice uczniów są informowani o wymaganiach edukacyjnych za pośrednictwem dziennika elektronicznego oraz zgodnie z zasadami określonymi w Statucie Szkoły.
3. Wymagania edukacyjne z plastyki są udostępniane na stronie internetowej szkoły.
4. Oceny są jawne dla ucznia i jego rodziców.
5. Na prośbę ucznia lub jego rodziców nauczyciel uzasadnia ustaloną ocenę.
6. Uczeń oraz jego rodzice mają możliwość zapoznania się z ocenianymi pracami i inną dokumentacją dotyczącą oceniania na zasadach określonych w Statucie Szkoły.

XII. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. Wymagania edukacyjne określone w niniejszym dokumencie mają zastosowanie do klas IV–VII, przy uwzględnieniu różnic w poziomie wiedzy, umiejętności, samodzielności i dojrzałości uczniów.
2. Szczegółowy zakres treści realizowanych w poszczególnych klasach wynika z realizowanego programu nauczania oraz planu pracy nauczyciela.

3. Nauczyciel może dostosować formę i zakres sprawdzania osiągnięć do specyfiki realizowanego działu, charakteru zadania oraz indywidualnych potrzeb uczniów, z zachowaniem zasad określonych w Statucie Szkoły.
4. W sprawach nieuregulowanych niniejszym dokumentem zastosowanie mają przepisy prawa oświatowego oraz postanowienia Statutu Szkoły Podstawowej nr 164 im. bł. Franciszki Siedliskiej w Krakowie.